

Soucit s výhybkáři.

Nejenom socialisté nebo snad anarchisté, nýbrž i nejvyšší úředníci země, lidé jako president Harrison, poukazovali na to, že povolání železničních zřízenců při nedostatků náležitých ochranných opatření, jest děsně nebezpečný, že v každém roce ze 30 jeden přichází k úrazu a z každých 300 bývá jeden zabit.

Při tom všem lidé tito, zejména výhybkáři, zaměstnaní na východních drahách Unie, jsou pramizerně placeni, ale vykonávají práci vyžadující největší namáhání, kdežto na větších drahách Západu jest osud jejich o poznání zlepšen, však ani to za řeč nestojí.

Na tratích železničních, kde přítomně výhybkáři stávkují, museli ubožáci pracovatí nejméně 12 hodin denně za letního vedra o 100 stupňů jako o nejtrpělivější zimě — mrazu a vánici. Ku pravidelnému spánku a odpočinku, občerstvení jídlem neb pitím jim čas nedopraván, ani dny odpočinku určeny neb dovoleny. Ku dvanácti hodině práci přistupují velmi často i neplacené hodiny práce přes čas, tak že výhybkář při hanebně hubené mzdě pravidelně 15 hodin denně ve službě vytrvati musel. Žádné dobytce nebývá tolik času drženo pod jhem; muselo by podlehnouti. Kdo se tedy může diviti, že mnohem poměrně slabší tvor, člověk vzepře se proti tak hrubému násilnictví, jež na něm jest páháno, vypověděním svých sil a otrocké práce, k níž bídou, nouzí, povinností a láskou ku své rodině byl donucen. Jsou tyto okolnosti, tyto poměry výdatnou zbraní v ruce kapitálu. Kde ty zavládnou, všude vítězství nízké poroby a otroctví za kus chleba, k udržení poctivého jména. Stav trpělivých výhybkářů na východě byl, jak denně líčeno, nesnesitelný. Vyjednávání mírnou cestou nevedlo k cíli. Sáhnuo tedy k zoufalému a nejvýdatnějšímu prostředku, ku stávce. Přetížení dělníci žádali 10tihadinnou práci při téže mzdě, jako dosud a zvláštní plat za práci přes čas. Spravedlivé to zajisté požadavky, které daleko ještě by nebyly stačily vymaniti je z otroctví. Ale ani tento ždíbec nechtěla nenasytná tlama kapitálu vydati. Stávkáři posupně byli odkopnuti. Kdož se tedy diví, že když zákon bezpráví a zločiny kapitálu netresce a jich si vůbec nevšímá, že sahá lid po svépomoci, která neobstojí před očima "spravedlnosti" a kapitálu a jeho spřeženců a proradných zrádců. Obhajci a ochranci zákona vyřídili se ze svých úkrytů jako smečka psů, a pak všichni jednomyslně vrhli se na lid, jemuž se také chce jísti. Hlad u chudáka trestuhodným jest hříchem a proto zapovězeno mu ukojiti jej.

Nepokoje, to jest volání o chleba, o slušnou lidskou výživu stávkujících výhybkářů přimělo gu-

vernera Flowera k tomu, že vyslal státní milici k utišení ruchu na tratích dotyčných železnic.

Přes to, že stávkáři ukázali se před kapitálem co rebelové, získali si sympatie celé země, a spravedlnost a právo, které vždycky lidu patří, omlouvají činy jejich tou měrou, že kroky jejich se proti nenasytnému monopolu se všech stran jsou schvalovány. Se všech stran projevován jest jim soucit a veřejné mínění obrací se přímo proti jich vykořisťovatelům.

S uznání hodným způsobem dává průchod svému mínění a soucitu veřejnou cestou jeden z nej přednějších obchodníků v státu New Yorku Erastus Wiman. Jeho hlas jest tím více povšimnutím hodným, ježto také on sám věnoval několikaletou činnost drahám. Tak byl předsedou dráhy na Staten Isl. a podílel se také na velkých stavbách železničních. Ve veřejné přednášce, kterou měl jednoho z právě minulých večerů na Staten Island pravil:

"Žijeme ve věku spolčování se. Kapitál spojuje se v "trustech", práce v "uniích", "bratrstvech" a pod. Nyní pravím — a pamatujte si má slova! Co se od organizovaného kapitálu dá očekávati, jest pro obecnost deset tisíckrát nebezpečnější, než to, čeho se po případě od organizované práce možno obávati. Mám syna v řadách milice, které nyní proti stávkujícím dělníkům v Buffalo stojí. Pomáhá, jak bohužel jsem přesvědčen, nespravedlivě zorganizovanému kapitálu. Tamější stávkáři jsou částí organizované práce. Lituji, že můj syn tam jest. Lituji, že 6000 mužů naší státní milice tam mešká, aby udržovali ve strachu lidi, kteří žádají spravedlivější plat za svou práci a člověka důstojný pracovní čas.

Jedna z drah stávkou výhybkářů zasažených, dráha Reading, jest částí uhelného trustu, jenž lidu zdražuje uhlí, kdy se mu zlíbí. Jiná ve spor zapletená dráha Lehigh stlačila by nejraději mzdy svých výhybkářů na míru dráhy reandingské a své uhlí ráda by vyšroubovala výše než uhelní upíři raandingské.

Ještě jednou pravím: Co se od organizovaného kapitálu dá očekávati, jest pro obecnost deset tisíckrát nebezpečnější než to, čeho se po případě od organizované práce možno obávati. Víím, že tímto proslovením proviňuji se hrozným kacířstvím. Ale každého ráno čtu zprávy, jež mne nanejvýš rozčilují a dojímají a tu musím svému rozčilení a dojmů učiniti průchod."

Tato z úst velkokapitalisty Erasta Wimana plynoucí slova, jsou skutečně hodna, aby se o nich vážně přemýšlelo. A poněvadž syn jeho jest plnoletým a přísahou vázán, nemůže jej domů odvolati.

Když i už přední kapitalista Wiman uznává hnusnost jednání svých bývalých spřeženců, k nimž

jistě ještě ukázal se soudcem milostivým, pak ve skutečnosti nezaslouží ona vyděračná banda, než aby lid sáhl ku svým právům a bezohledně jich použil, pamatuje na to, že lid je vždycky v právu.

Zprávy z Čech a Moravy.

* Uhořel. V noci na 3 srpna vypukl v domě vdovy J. Palmové ve Warnsdorfu oheň, který celý dům zničil a jemuž také lidský život za obět padl. Na půdě spal 19letý syn pohořelý, který strašnou smrtí plamenech zahynul.

* Spadl s okna. V Žacléři spadl dne 2 srpna 82letý slabomyslný výminkář Jan Richter oknem své ložnice na ulici a rozrazil si lebku, zůstal na místě mrtv ležeti. Pro nedostatečnou dohledku na starce jest zavedeno vyšetřování.

* V mrtvole utopence, kterou dne 6 srpna u pilotového mostu v Praze z Vltavy vytáhli, zjistili 23letého dělníka obuvnického Jana Bultasa z Polenky (okr. klatovského).

* Náhlá smrt. V noci na 7 srpna byla drůbežnice Marie Procházková ve svém bytě v domě číslo 327 ve Václavské ulici v Praze náhlou smrtí postřžena. Přivolání okresní lékař pan MUDr. Nečas dal mrtvolu dopravit do pathol. ústavu.

* Ze zármutku. 6 srpna oběsila se v Plzni manželka dílovedoucího v technickém závodě pana Ungera, Teresie Ziedlerová. Vzala si život ze zármutku nad oumrtním dítětem.

* Požár. Dne 4 srpna vypukl v obchodě Leopolda Lederera v Trutnově oheň, který značné zásoby střížného zboží zničil. Škoda činí 12,000 zl. Pohořelý jest však na 20,000 zl. pojištěn.

* Bleskem usmrcena V lese u Neulomthalu (okr. tachovského) byly dne 1 srpna domkářka A. Haasová a její 14letá dcera Markéta při sbírání jahod bouří překvapeny i ukryly se pod vysoký strom. Pojednou udeřil hrom do stromu a zasáhl též pod ním stojící obě ženštiny; z nichž matku na místě usmrtil a dceru omráčil.

* Z Lipnice u Spáleného Poříčí. V neděli dne 31 července t. r. o 1½ hod. odpoledne byla obec zdejší postřžena velkým krupobitím, spojeným s průtrží mračen, které velkých škod na polích a zahradách způsobilo. Kroupy padaly úplných 10 minut, velikosti velkých vlaských ořechů, ba i kusy ledu bylo tu i tam viděti. Ovoce celoroční namáhané práce rolníkovy jest zničeno, místo ječmenů, které krásnou úrodu slibovaly, stojí holá sláma bez zrna; pěkné přenice jsou vytlučeny a přelámaný a poskytují pohled žalostný. — Taktéž ovsy, zvláště rannější, jsou značně postřženy, podobně i veškeré ostatní plodiny polní. Zachráněno jest pouze žito, které dřímá již v stodolách, dřímá v budkách na polích je složeno. Škoda obnáší u naší obce více tisíc zlatých a tím citelnější, poněvadž z celé obce nebyl nikdo proti krupobití pojištěn. Bude to snad mnohemu podivno, že v době nynější, kdy výhody pojištění tak všeobecně jsou známy, je celá obec bez pojištění proti škodám krupobitným. Kdo zná poměry chudších obcí zevrubně, tomu to divno nebude, neboť zapravili si chudšas pojištění proti ohni ze stavení a zásob obilných, zaplatí ohromně vysoké daně, odvede množství přirážek zemských, okresních a obecních, chce svého věřitele upokojit aspoň úrokem, uhradí nejnnutnější potřeby pro domácnost,

zaplatí řemeslníkům, odvede výměnek, tu buď se mu nedostává, aneb mu vůbec ani nezbude, aby se mohl na všechny strany proti pohromám živelním zabezpečiti. — Stav takového rolníka je pak věru politování hodný a nezdívno, že ze všech stran ozývají se stesky a volání malorolnictva o pomoc. Marné jest však posud jejich volání, neboť ti, kteří by pomoci poskytnouti mohli, volání jeho neslyší, kteří slyší a rádi by pomohli, jsou málo mocní a pomoci mu nemohou — a tak důležitý tento stav v národě hyne víc a více, kdežto na druhé straně dávají se každoročně větší milióny na vojsko.

* Sebevražda důstojníka. Z Dobřan se oznamuje ze dne 30 července: Nadporučík Ježek od 14. dragonského pluku, jenž ještě včera účastnil se v nejlepší náladě hostiny, pořádané na počest jistého soudruha, od pluku odcházejícího, zastřelil se dnes ranou z revolveru. Soudí se, že příčinou sebevraždy jest nezhoditelný neduh.

* Psem pokousána. Dne 3. srpna nechala uhlířka Mark. Frantová ze Škvrňan dva psy zapřažené ve vozku státi ve Veleslavínově ulici v Plzni. Psi neměli náhubky a když šla Anna Šteřfova, dcera, obuvníka kolem, skočil jeden pes na ni a pokousal ji. Trestní oznámení učiněno.

* Zemětřesení. V obci Brlohách u Chvalšín a v okolí ucitili dne 30 července silný otřes země

* Zlatou svatbu slavili dne 3 srpna manželé František a Anna Malečková ve Studeném, farnosti Nekořské u Žamberka. K řídké této slavnosti zavítal syn Štěpán s manželkou a s dětmi až z Ameriky, jakož i pan František Maleček, katecheta v Žižkově, syaovec jubilantův, kterýž církevní obřady vykonal. Manželé oba jsou doposud čilí.

* Spadl do řeky. V noci na 9 srpna o 1½ hodině byl 19letý sladovnický Fr. Linhard, když přes Karlův most přecházel, blíže sochy sv. Jana Nepomuckého náhlou závratí zachvácen i spadl do řeky. Na učiněné oznámení spěchal mu hlídač Kasalický v loďce na pomoc a šťastně mladíka, který se byl zatím na měličinu dostal, vytáhl. Nejprve ho dopravili na strážnici a když se shledalo, že pádem neutrpěl, byl propuštěn.

* Pokus sebevraždy. Dne 8 srpna večer bodl se v Žižkově 15letý učň uzenářský František Lopata v úmyslu sebevražedným nožem do levé strany prsou. Za příčinu udal strach před mrzutostí se svým mistrem, jemuž byl něco zkazil. Odvezl ho do všeobecné nemocnice.

* Stará sebevražednice. Ze studny v Novém Strašecí vylovili nedávno mrtvolu 84leté žebračky Vincencie Frolkové, která, jak lékař zjistil, skončila sebevraždou.

* Oběsil se. Dne 3 srpna oběsil se v Počínovicích kostelník, občan Martinic, v zahradě svého bratra, tamního faráře. Co dohnalo jej ke skutku zoufalému, neví se.

* Oheň v Hořovicích. Dne 31 m. m. večer rozpoutala se nad krajinou hořovickou bouře, při níž udeřil blesk a zapálil. Oheň se rychle rozšířil na sedm stavení, která lehla popelem.

* Exekuční prodej velkostatku. V druhé exekuční dražbě konečně u zemského soudu v Praze prodán byl velkostatek v zemských deskách zanesený "Svína" u Klatov, náležející panu dru. Uhleborádovi. Koupil jej pan Gustav Rosenberg, soukromník z krajiny Chebské, za 78,000 zl. — Odhadní cena obnášela 159,000 zl.; vadium 15,900 zl. složili dva kupující.